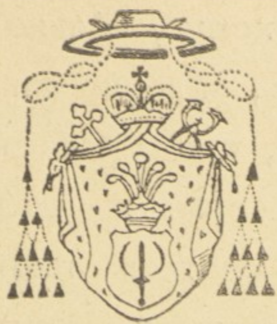

ВѢСТНИКЪ
ПЕРЕМЫСКОИ ЕПАРХІИ.

Рôкъ 1914. Выдано 12. лютого Ч. II.

Ч. 10.

Ч. 30/Орд. Архіерейске посланіе на св. великій пôстъ.

О першôмъ и частôмъ Причастію дѣтей.

КОНСТАНТИНЪ ЧЕХОВИЧЪ

Божою Милостію и св. Апостольского Престола благословенемъ Епископъ Перемысній, Самбôрскій и Сянôцкій.

Всечестному Духовеньству мірскому и монашому и всѣмъ Вѣрнымъ своеи Епархіи!

Миръ о Господѣ и Архіерейске благословене!

Знову зближає ся часъ великого посту, часъ такъ дуже поучаючій для кождого христіянина. Въ тôмъ часѣ Церковъ св. ставить намъ передъ очи нашого Возлюбленого Спасителя, цѣлого покрытого ранами, опльованого, погордженого а въ кôнци розпятого на крестѣ.

Все те терпѣвъ Спаситель за нашу душу. И навѣть якбы лише одна душа на свѣтѣ була потребувала спасенія, Спаситель и за ту одну душу готовъ бувъ вôддати Своє житє, готовъ бувъ пролляти всю Свою Кровъ, готовъ бувъ дати розпяти ся на крестѣ. Якъ проте цѣнною мусить бути наша душа.

Тымчасомъ якъ мало дбають люде о свои душѣ и душѣ своихъ дѣтей. Коли

тѣло наше або нашихъ дѣтей захорує, кôлько то старань докладаємо, щобы его вылѣчити, спроваджуємо лѣкарѣвъ, выдаємо на лѣкарства, не спимо по ночахъ.

Кôлько то натрудимо ся, щобы забезпечити собѣ удержанє.

Рôльникъ вже досвѣта стає и цѣлый день въ потѣ чола працює; ремѣсникъ, купець, урядникъ, учитель также цѣлими днями а неразъ и ночами занятый и не одну невыгоду терпить. И такъ кождый. И добре робимо, коли стараємо ся о потребы тѣла. Богъ позволивъ, а навѣтъ наказавъ дбати и о дочасні справы. Але при тôмъ часто и черезъ св. Письмо и черезъ св. Церковъ и черезъ нашу совѣсть упоминає насъ, що душа безмѣрно важнѣйша, якъ тѣло, що въ першôй мѣрѣ належить дбати о душу, а о тѣло лише о стôлько, о скôлько се потрѣбне до сповненя єго задачѣ, яку єму Богъ призначивъ. Богъ не на те давъ намъ тѣло и всѣ иншѝ добра, щобы мы въ нихъ затопили ся, але на те, щобы они помагали души щиро служити Г. Богу. „Ка́ѧ по́льза человѣ́кꙋ“ каже Бож. Спаситель, „а́ще мі́ръ ве́сь пріобрѧ́щетъ, дꙋшꙋ́ же свою̀ отщети́тъ? илѝ что да́стъ человѣ́къ измѣ́нꙋ за дꙋшꙋ̀ свою́“ (Мат. 16, 26) т. зн. якій хосенъ человѣкови зъ того, хотяйбы вôнъ цѣлый свѣтъ позыскавъ, а погубивъ свою душу? або чимъ выкупить свою душу?

А на иншôмъ мѣсци каже: Не скрыва́йте себѣ̀ сокро́вищъ на земли́, идѣ́же че́рвь и тлѧ̀ тли́тъ, и идѣ́же та́тіе подкопыва́ютъ и крадꙋ́тъ: скрыва́йте же себѣ̀ сокро́вище на небеси́, идѣ́же ни че́рвь ни тлѧ̀ тли́тъ, и идѣ́же та́тіе не подкопыва́ютъ ни крадꙋ́тъ.“ (Мат. 6, 19. 20.)

Не збирайте собѣ скарбôвъ на земли, де ихъ нищить мôль и ржа, де злодѣѣ пôдкопують и крадуть. Але збирайте собѣ скарбы на небѣ, де ихъ анѣ мôль, анѣ ржа не нищить, де злодѣѣ не пôдкопують и не крадуть.

Не лише словомъ, але и примѣромъ Своимъ вказувавъ намъ Спаситель на марнôсть всего земного.

Марными уважавъ богацтва тои землѣ, бо добровôльно до тои степени ихъ зрѣкъ ся, що навѣть не мавъ де головы приклонити. Марными уважавъ достоинства, славу у свѣта, божь прецѣнь бувъ бы не допустивъ до такого пониженя, якимъ була Єго соромна смерть на крестѣ. Марными уважавъ роскошѣ, пріємности, такъ якъ Єго житє було безнастаннымъ умертвленємъ и самовôдреченємъ, безнастанною працею.

Одно, що уважавъ за потрѣбне, се прославленє Небесного Отця и спасенє людскихъ душь и въ тôй цѣли перетерпѣвъ такѝ страшнѝ муки, таку понижаючу смерть на крестѣ.

Таксамо часто Христовѝ Апостолы нагадують намъ сю правду, що мы не для сеи землѣ сотворенѝ але для неба, що першимъ нашимъ обовязкомъ єсть дбати о душу, прославляти Бога. „Вы́шнихъ ищи́те, идѣ́же е́сть Христо́съ . . . . Го́рнѧѧ мꙋдрствꙋ́йте, а не зе́мнаѧ“ говорить св. Апостолъ Павло въ посланію до Колосаѣвъ. (Колос. III, 1—2). Шукайте сего, що на небѣ, де Христосъ... Роздумуйте о тôмъ,

що въ горѣ, а не о тôмъ, що на земли, або иншими словами: дбайте о Божй справы, Божу ласку, Боже слово. Дивѣть ся въ небо и поконуйте лихй, земскй пристрасти. А въ посланію до Єзреѣвъ каже: „Не ймамы здѣ пребывающаго града, но грядущаго взыскуемъ“ (Евр. 13, 14) т. зн. не маємо ту сталого мѣста, але шукаємо будучого.

А св. Апостолъ Петро, начальникъ Апостолôвъ такъ пише въ посланію до вѣрныхъ: „По звавшему вы святому, и сами святи во всемъ житіи будите:... со страхомъ житія вашего время жительствуйте: видяще, яко избависте ся отъ суетнаго вашего житія... честною кровію... Христа. (Петр. 1. 15. 17. 18. 19). т. зн. По примѣру святого, що васъ покликавъ и вы будьте святыми въ цѣлôмъ вашôмъ житю... зô страхомъ переводѣть часъ вашого житя, знаючи, що вы спасли ся вôдъ вашого попередного житя повного марности цѣнною кровію непорочного і пречистого Агнця Христа. Тыми словами настає св. Апостолъ Петро, щобы мы дбали о святôсть нашои душѣ найбôльше зъ тои причины, бо цѣна еи вôдкупленя є безконечна, такъ якъ нею є Кровъ Самого безконечного Богочоловѣка.

И въ загалѣ всѣ святй то словомъ то примѣромъ вказують намъ, що нашимъ першимъ обовязкомъ єсть дбати о душу и стремѣти до Бога и до небесной вôтчины. Але зъ власного досвѣду знаємо, що не такъ легко приходить вôдорвати серце вôдъ землѣ, а звернути єго до Бога, що не легко поступати дорогою Божихъ заповѣдей, що не легко виречи ся себе и взяти свôй крестъ на себе, що не легко задержати на души Божу ласку и дôстати ся до неба.

Самъ Божеств. Спаситель се признає, коли каже: „Царствіе небесное нудится и нуждницы восхищаютъ е.“ (Мат. 11, 12) т. зн. на царство небесне треба собѣ заслуговати покаянємъ, трудомъ и напруженємъ.

И чоловѣкъ о своихъ власныхъ силахъ нѣколи не зайшовъ бы до неба, єсли бы Богъ въ особлившій способъ єму не помагавъ. Сю помôчь удѣляє Г. Богъ въ св. Тайнахъ и рôжныхъ благословеняхъ и освященяхъ церковныхъ.

Найуспѣшнѣйше однакъ средство на те, щобы удержати ся на дорозѣ праведности, находимо въ Пресв. Тайнѣ Евхаристіи.

Пресв. Евхаристія се »хлѣбъ преєстественный« »насущный«, якій крѣпить нашу душу въ борбахъ туземного житя и заховує еи вôдъ вѣчной погибели. Св. Апостолъ и Евангелистъ Матей (15, 32) оповѣдає, що коли Іисусъ Христосъ мавъ въ чудесный способъ насытити народъ пятьма хлѣбами и двома рыбами, сказавъ пропамятнй слова: жаль менѣ сего народу, бо вже три днѣ перебуває зъ мною и не має що ѣсти; а не хочу вôдпустити ихъ голодныхъ, щобы не ослабли на дорозѣ. Мои Дорогй! Якъ тогды Іисусъ Христосъ змилосердивъ ся надъ народомъ и въ чудесный способъ накормивъ єго тѣло, такъ знову теперъ въ чудесный способъ хоче кормити нашу душу. Спаситель нѣкого не хоче лишати голоднымъ на души, всѣхъ призиває до Своеи св. Трапезы, всѣмъ хоче дати

спокой, дати ласку та допомочи зайти до неба. И се запрошенє часто повтарявъ и повтаряє то въ Своѣй власнôй особѣ, то знову черезъ св. Церковъ.

Бо и чимже, якъ не запрошенємъ до св. Причастія, а радше приказомъ часто причащати ся суть слова Спасителя: „Ѧ҆́ще не снѣ́сте плѡ́ти Сы́на человѣ́ческагѡ, и҆ не піе́те кро́ве є҆гѡ̀, живота̀ нѐ и҆́мате въ себѣ̀. Ꙗ҆дый мою̀ пло́ть и҆ пїяй мою̀ кро́вь, и҆́мать живо́тъ вѣ́чный и҆ а҆́зъ воскрешꙋ̀ є҆го̀ въ послѣ́дній де́нь“ (Іоа. VI, 53—55) т. зн. Если не будете ѣсти Тѣла Сына човолвѣчого, и не будете пити Его Крови, не будете мати въ собѣ житя. Хто ѣсть моє Тѣло и пє Мою Кровъ, має вѣчне житє, и я воскрешу єго въ послѣдный день.? И ще много иншихъ слôвъ Спасителя можна бы навести, де горячо поручає св. Причастіє; ба навѣть въ молитвѣ „Ѻ҆́тче на́шъ“ каже молити ся о Него словами „Хлѣ́бъ на́шъ насꙋ́щный да́ждь на́мъ дне́сь“. Дай намъ хлѣба потрѣбного для нашого существа: хлѣба звычайного для нашого тѣла, хлѣба евхаристійного, св. Причастія, для нашои душѣ. Церковъ свята, Обручниця Христова, такожъ запрошує насъ то въ Литургіи то рôжными розпоряджєнями, щобы мы кормили свою Душу Тою небесною поживою, и то, о скôлько можна, якъ найчастѣйше. На Службѣ Божôй що дня кличе до насъ устами священика: „Со стра́хомъ Бо́жіимъ и҆ съ вѣ́рою присꙋ́пите“; що дня священикъ готовъ намъ подати на ложочцѣ Пресв. Тѣло и Кровъ Христову. И кождый може и що дня приступити, хто лише на души не має тяжкого грѣха и хоче черезъ св. Причастіє отримати Божу ласку, Боже благословенє.

Що до розпоряджень, то Церковъ свята многи̑ таки̑ розпоряджєня выдавала на рôжныхъ соборахъ и черезъ письма Вселеньскихъ Архієреѣвъ, Римскихъ Папôвъ. Въ особлившій однакъ спосôбъ занявъ ся сею справою теперѣшный св. Отецъ, Папа Пій X. Въ роцѣ 1905 — якъ я Вамъ вже о тôмъ писавъ въ осôбнôмъ пастырскôмъ посланію — поручивъ св. Отецъ, щобы до щоденного и частого св. Причастія допускати всѣхъ, що мають на души освящаючу ласку и бажають приняти Господа не для людского ока, але для Бога.

И — слава Богу — вже и въ насъ многи̑ часто, а навѣть и щоденно горнуть ся до св. Трапезы и черпають у Спасителя свѣтло и розраду на всѣ хвилѣ свого житя.

Але ще були деяки̑ сумнѣвы дотычно часу, коли дѣти першій разъ мають приступати до св. Причастія. Щобы ти̑ сумнѣвы усунути, св. Отдць доповнивъ згадане розпоряджєнє зъ р. 1905. другимъ розпоряджєнємъ, яке выдавъ въ р. 1910., въ котрôмъ точно означивъ, въ якôмъ вѣцѣ и пôдъ якими условіями мають дѣти першій разъ причащати ся, при чôмъ єще разъ зазначивъ велику вагу частого св. Причастія и усунувъ надужитя, яки̑ вчасному першому св. Причастію стояли на перешкодѣ.

Вправдѣ згадане розпоряджєнє въ сущныхъ єго частяхъ я вже оголосивъ, але що ся справа є незвычайно великои ваги, тожь въ теперѣшнôмъ посланію єще разъ зверну на ню увагу.

Щиро прошу Непорочно Зачату Преч. Дѣву Марію, щобы помогла менѣ наклонити Васъ до сего, щобы Вы якъ найвчаснѣйше и найчастѣйше провадили дѣти до св. Причастія.

Дотеперъ на жаль у насъ такъ бувало, що шкôльнй дѣти ишли первый разъ до св. Причастія доперва въ 10 р. житя, зглядно въ IV. роцѣ шкôльнои науки, а иншй дѣти неразъ и пôзнѣйше.

Рѣдкй були случаѣ, дебы родичѣ провадили свою дитину скорше до св. Причастія.

Вôдъ теперъ всѣ дѣти маютъ скорше причащати ся.

Св. Отець въ высше згаданôмъ розпоряджeню кладе всѣмъ родичамъ и тымъ, що выховуютъ дѣти, на серце, щобы провадили дитину до св. Причастія, скоро лишь тая зачинає думати и розрôжняти добре вôдъ злого. Се дѣє ся тогды, коли дитина зачинає здавати собѣ справу зъ того, що думала, робила, говорила; коли зачинає судити о своихъ дѣлахъ, словахъ и гадкахъ, чи они добрй, чи злй; коли бачить, що одно повинна робити, хотяйбы и якъ прикро се ѣй приходило, друге знову залишити, хотяйбы се не знати яке миле и приємне було для неи.

Св. Отець не вводитъ черезъ те нѣякого нового звычаю, але пригадує и поклику є ся на волю Христа Спасителя, яку св. Церковъ сповняла вже вôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ. Ба, що бôльше. Церковъ св. въ першихъ вѣкахъ бôльше робила, якъ теперъ домагає ся, бо навѣть немовлятамъ подавала св. Причастіє, хотяй они ще не способнй поняти тои ласки и не можуть утратити ласки, яку отримали на св. крещенію. Пôзнѣйше вийшло зъ уживаня св. Причастіє немовлятъ; але за те наставала св. Церковъ, щобы дѣти вести до св. Причастія, скоро лишь прийдутъ до уживаня розуму.

И такъ вселеньскій Соборъ Лятераньскій IV. (1215. р.), на якого рѣшенє покликує ся теперѣшне папске розпорядженє, выразно каже, що всѣ вѣрнй, коли прийдутъ до уживаня розуму, суть обовязанй приступати до св. сповѣди и до великодного св. Причастія и то принайменше разъ въ рôкъ.

А вселеньскій Тридентійскій Соборъ (1545—1563) навѣть клятву накладає на тыхъ, котрй бы перечили сей обовязокъ, котрй бы инакше учили.

Але що зъ часомъ прійшло до того, що рôжнй рôжно понимали, що то значитъ „вѣкъ розпôзнанє доброго вôдъ злого", „вѣкъ, коли дитина приходить до уживаня розуму, и однй домагали ся, щобы дитина приходила до св. сповѣди и св. Причастія, скоро лишь зачинає застановляти ся надъ тымъ, що робить, чи оно добре, чи зле, скоро лишь зачинає думати, другй знову допускали дѣти до першого св. Причастія доперва тогды, коли вже добре були розвиненй и добре знали катехизмъ, тожь теперѣшній св. Отець, щобы усунути всякй сумнѣвы, въ своимъ розпоряджeню о першôмъ св. Причастію выразно пояснивъ, якъ треба розумѣти „вѣкъ розпôзнаня", въ котрôмъ у дѣтей розпочинає ся обовязокъ

приступати до св. сповѣди и св. Причастія и поставивъ условія, пôдъ якими можна дитину до тыхъ св. Тайнъ допустити.

Св. Отець прихилює ся на сгорону тыхъ, що пôдъ вѣкомъ розпôзнаня розумѣють вѣкъ, въ котрôмъ дитина що ино зачинає думати т. зн. десь такъ коло 7-ого року житя, пôсля обставинъ або пôзнѣйше або навѣть скорше. Вôдъ того часу обовязана дитина принайменше разъ на рôкъ сповѣдати ся и коло Великодня причащати ся, такъ якъ дорослй вѣрнй. Що до знаня катехизму, то св. Отець ставить дуже малй вымоги.

Выстарчить, єсли дитина буде добре знати 6 правдъ вѣры, котрй кождый христіянинъ пôдъ утратою спасенія має знати и вѣрити, єсли буде знати, на що чоловѣкъ сповѣдає ся и що за грѣхи треба жалувати, а въ кôнци єсли буде знати, що то, що священикъ при св. Причастію подає на ложочцѣ, не є звычайный хлѣбъ и вино, але самъ Богочоловѣкъ Іисусъ Христосъ утаєный пôдъ видами хлѣба и вина, щобы знаючи се могла приступити до св. Причастія зъ набожностію, яка вôдповѣдає єи вѣкови. Сй малй вѣдомости може дитинѣ подати кождый добрый отець, кожда добра мати.

Прецѣнь въ кождôй правдиво христіяньскôй родинѣ, скоро лишь дитина зачне говорити, проводять ѣй молитву, звертають єи серце до Бога. Нехайбы при тôй нагодѣ за кождымъ разомъ помало и розважно повторили 6 правдъ вѣры, а коли дитина зачне думати, ѣй се приступно пояснили, то вже выстарчить.

Не такъ то трудно навчити дитину и сповѣдати ся. Комужь лекше, якъ не родичамъ, пригадати ѣй грѣхи? Они найскорше будуть знати, чимъ дитина образила Бога. Нехай проте, якъ вже дитина буде мала ити до сповѣди, возьмуть єи на якесь спокôйне мѣсце и помолившись зъ нею переходять одну заповѣдь Божу за другою и пытають ся єи, чи она тыхъ заповѣдей не переступила. Особлившу увагу нехай звертають на непослухъ, упертôсть, крадѣжь, неправду, без'стыднôсть, гнѣвъ, не ходженє до церкви. Въ пытаню що до грѣха без'стыдности нехай будуть дуже обережнй. Нехай въ тôмъ зглядѣ пытають ся бôльше менше такъ: чи зробила ты що такого, чогобы встыдала ся передъ другими зробити, передъ татомъ, передъ мамою, передъ старшими людьми?

На поставленй ними пытаня нехай дитина вôдповѣсть собѣ въ души и пригадавши собѣ грѣхи нехай добре ихъ запамятає, щобы могла повторити ихъ передъ священикомъ.

Коли родичѣ вже пригадали дитинѣ грѣхи, нехай збудять въ єи серци жаль за нихъ. Въ тôй цѣли нехай скажуть ѣй бôльше менше такъ: Дорога Дитино! черезъ грѣхи образила ты Бога. Бунтовалась ся проти Того, котрый тебе сотворивъ, за тебе давъ ся розпяти на крестъ; що небудь доброго маєшь, маєшь вôдъ Него. Той Богъ є справедливый, мусить проте карати за грѣхъ, отже и тебе покарає, єсли не поправишь ся. Вôдтакъ нехай клякнуть разомъ зъ дити-

ною передъ крестомъ и вôдмовлять бôльше менше таку молитву: Боже Милосерный, даруй, прости менѣ мои грѣхи. Менѣ прикро, менѣ жаль, що я ихъ допуставъ(ла) ся, а черезъ те Тебе образивъ(ла) и ставъ(ла) Тобѣ невдячнымъ(ою). Я вже бôльше сего не зроблю. Я хочу щиро поправитися. На кôнци додадуть »Отче нашь« и »Богородице Дѣво.«

Опôсля навчать дитину, що мае сказати, якъ приступить до священика, вложать ѣй на серце, щобы щиро вызнала всѣ грѣхи, якй собѣ пригадала, а по сповѣди додала: менѣ прикро, що я сповнивъ(ла) тй грѣхи, бо ними образивъ(ла) Бога и заслуживъ(ла) на кару.

Ось тôлько потребуе дитина знати о сповѣди.

Не завадить тутъ зазначити и се, що збудити въ дитинѣ жаль приходить далеко лекше, якъ у дорослыхъ, бо дитина еще не привязала ся до грѣха, та тому и лекше еи вôдъ него вôдорвати. Таксамо легко прійде дитинѣ вызнати грѣхи, особливо, если священикъ пріязно до ней заговорить, еи заохотить и пôдпоможе вôдповѣдными пытанями.

Що дотычить науки о св. Причастію, то тую належить вщіювати дѣтямъ бôльше примѣромъ, якъ словами.

Въ тôй цѣли нехай родичѣ вже завчасу беруть зô собою до церкви; тамъ нехай завсѣгды заховують ся якъ найприличнѣйше, нехай за кождымъ разомъ и духомъ и тѣломъ вôддають поклôнъ Іисусу Христу въ Пресв. Тайнѣ Евхаристіи утаеному, нехай часто достойно причащають ся и роблять се зъ такою набожностію и скупленемъ, щобы дитина зъ ихъ лиць могла вôдчитати, що хвиля св. Причастія се дуже торжественна и свята хвиля для нихъ, що дуже великого Гостя приняли до свого серця. Такимъ чиномъ збудять въ дитинѣ тугу за Іисусомъ и любовъ до Него. А коли еи зауважають, нехай сейчасъ розкажуть дитинѣ, що въ Пресв. Евхаристіи пôдъ незначными видами хлѣба и вина жие Самъ Іисусъ Христосъ, правдивый Богъ и правдивый чоловѣкъ, Той Самъ, що родивъ ся яко маленька дитина въ Витлеемскôй стайни, що въ Назаретѣ бувъ послушный Своѣй Пресв. Матери, Прч. Д. Маріи и Опѣкунови св. Іосифови, що ходивъ по земли и учивъ людей, що вкôнци зъ любови до насъ перетерпѣвъ гôркй страсти и страшну, соромну смерть на крестѣ. Нехай розкажуть дитинѣ, що Богочоловѣкъ Іисусъ Христосъ, коли ходивъ по земли, дуже любивъ дѣти, бравъ ихъ на руки, ихъ благословивъ и учивъ. Але еще и теперъ любить дѣти и то такъ щиро, що хоче зъ ними злучити ся въ св. Причастію. И она, дитина, коли священикъ подасть ѣй на ложочцѣ Пресв. Евхаристію, прійме до своеи душѣ Самого Бога, Царя небесъ, на котрого Ангелы поглядають зъ почестію, страхомъ и горячою любовію.

Въ той спосôбъ збудить ся въ дитинѣ почитане и любовъ до Спасителя и сердечне бажане Его приняти. А тогды вже певно можна буде дитину завести до св. Причастія, тогды зъ певностію еи св. Причастіе буде набожне.

Бачите, дорогй родичѣ, що дитина до першои св. сповѣди и св. Причастія не потребуе богато знати, що вы, єсли щиро любите Іисуса Христа и свою дитину, дуже легко можете подати потрѣбнй вѣдомости.

А єсли бы вамъ самымъ тяжко було приготовити дитину до св. Тайнъ, попросѣть якогось побожного, письменного чоловѣка, щобы въ недѣлѣ и свята, або и въ буднй днѣ вечерами приготовлявъ вашу дитину. А єслибъ и се не було можливе, пойдѣть до вашого Духовного Отця, а Они подбають о те, щобы ваша дитина вчасно и добре высповѣдала ся и запричащала ся.

Памятайте родичѣ, що то вашь першій и найсвятѣйшій обовязокъ, за якого занедбане чекае васъ кара.

Кромъ родичѣвъ, обовязокъ наставати на те, щобы дѣти вчасно приступали до св. Причастія, тяжить такожь на **катихитахъ, сповѣдникахъ, душпастыряхъ и учителяхъ.** И они тяжко вôдповѣдять передъ Богомъ, єсли сего свого обовязку не припильнують.

Рѣшати о тôмъ, чи дитина способна приняти св. Причастіе, чи нѣ, мае отець дитини або его заступникъ и сповѣдникъ зглядно катихитъ. Тожь коли родичѣ уважають, що ихъ дитина вже достаточно приготована до св. Причастія, нехай заведуть єи до сповѣдника, щобы осудивъ, чи можна єи допустити, чи нѣ. При чôмъ однакъ нехай памятають и родичѣ и сповѣдникъ, що мають строгій обовязокъ допустити до св. Причастія ту дитину, котра вôдповѣдае вымогамъ, якй поставивъ св. Отець, хотяйбы ще була дуже мала, отъ прим. мала доперва 7 лѣтъ.

Таке перше св. Причастіе, до якого приготовили родичѣ або ихъ заступники, чи на ихъ просьбу хто иншій, а сповѣдникъ на него згодивъ ся, вôдбувае ся звычайно приватно, безъ торжествъ. Але годить ся, щобы родичѣ або ихъ заступники привели дитину до св. Причастія и самй разомъ зъ нею приступили до св. Трапезы.

Кромѣ сего приватного першого св. Причастія буде на дальше, якъ и доси, вôдбувати ся **Торжественне св. Причастіе** и то, не якъ доси було, въ 10. роцѣ житя згл. 4-ôмъ роцѣ шкôльнои науки, але вже **въ 9-ôмъ роцѣ житя згл. 3-ôмъ роцѣ шкôльнои науки разомъ зъ св. сповѣдею.**

До того св. Причастія кромѣ тыхъ дѣтей, що вжо передъ тымъ приватно причащали ся, будуть приступати и тй, що ихъ отець згл. опѣкунъ и сповѣдникъ згл. катихитъ доперва въ 9-ôмъ роцѣ житя узнають за способныхъ, такъ якъ у насъ декотрй дѣти доперва въ тôмъ вѣцѣ приходять до розпôзнаня доброго и злого и набувають потрѣбныхъ до першого св. Причастія вѣдомостей. Звычайно однакъ у насъ приходять дѣти до розуму въ 8ôмъ роцѣ житя.

Рѣдко коли такъ лучить ся, де бы зъ першимъ св. Причастіемъ треба було чекати ажь до 10-ого року житя.

Торжественне перше св. Причастіє повинно вôдбувати ся въ часѣ пасхальнôмъ — найлѣпше по Великодни. — Тоєжь попередити має кôлькатыжневе приготоване щобы дѣти зъ якъ найбôльшою набожностію могли до Него приступити.

По першôмъ св. Причастію обовязкомъ родичѣвъ, катихитôвъ, душпастырѣвъ єсть вплывати на дѣти, щобы они якъ найчастѣйше, а по можности навѣть що дня причащали ся. При тôмъ однакъ повиннѝ дѣтямъ лишити свободу. Нехай дѣти приступають до св. Причастія зъ внутрѣшного пересвѣдченя, не зô зглядôвъ людскихъ, не приневоленѝ. Натискъ, приневолюване вытворює звычайно облуду и лицемѣрство.

Условія вымаганѝ до частого св. Причастія дѣтей суть тѝ самѝ, що и для дорослыхъ. А именно не мають мати на души тяжкого грѣха и причащати ся зъ щирои и доброи волѣ приподобати ся Богу и набути Єго ласку въ св. Причастію, а не зô звычаю або лишень про людске око.

Грѣхи простительнѝ не суть перепоною до частого св. Причастія и дитина може зъ ними навѣть щоденно причащати ся, хотяй всѣми силами належить вплывати на те, щобы дѣти и тыхъ грѣхôвъ выстерѣгали ся Але въ тôмъ зглядѣ належить поступати оглядно и зъ найбôльшою лагôдностію, щобы дитины не зразити и замѣсть пожитку, не принести ѣй шкоды.

„Прїидѝте кô мнѣ всѝ труждáющїи сѧ и обремене́ннїи, и̂ а̂зъ оупоко́ю вы̂“ с. зн. Прийдѣть до мене всѣ, що трудите ся и зносите тягарѣ, а я васъ успокою (Мат. 11, 28), кликавъ Бож. Спаситель до людей, коли ходивъ по жидôвскôй земли.

И на Єго слово зô всѣхъ сторôнъ тиснувъ ся до Него нарôдъ и дôзнававъ помочи якъ въ душевныхъ, такъ и тѣлесныхъ потребахъ: „Ве́сь наро́дъ искаше прикаса́ти сѧ емꙋ: ꙗ̂ко си́ла отъ не́го исхожда́ше и исцѣлѧ́ше всѧ“ (Лук. 6, 19).

Мои Дорогѝ! Той Самъ Спаситель, що колись запрошувавъ до Себе всѣхъ и всѣмъ помагавъ, єсть и межи нами по нашихъ церквахъ на великôмъ престолѣ. Якъ колись до народу, що Єго окружавъ, такъ теперъ и до насъ кличе: Прийдѣть до мене всѣ, що трудитеся и зносите тягарѣ, а я васъ успокою, потѣшу въ вашôмъ горю, въ вашôмъ смутку.

А хто зъ насъ не має труду, хто не поносить тягарѣвъ, хто зъ насъ не терпить? Всѣ прецѣнь єсьмо »изгнанніи сынове Евины« выгнаными дѣтьми Евы.

Кождый зъ насъ, щобы щасливо мôгъ зайти до неба, на кождôмъ кроцѣ мусить себе умертвляти, на кождôмъ кроцѣ мусить задавати собѣ насильство на кождôмъ кроцѣ мусить звоцити борбу зъ злымъ духомъ, такъ якъ той вôдвѣчный ворогъ Божій и нашь всѣхъ силъ докладає, щобы завести насъ тамъ, де самъ находить ся, т. зн. до пекла. Въ своѣй ненависти нѣкого не минає. Въ особлившій однакъ спосôбъ засѣдає ся на дѣти, коли тіи прийдуть до уживаня розуму, до розпôзнаня доброго и злого. Єго мучить, гризе, що тѝ дѣти такѝ,

невиннѝ, такѝ краснѝ передъ Богомъ, що єще мають ласку осьвящаючу, яку отримали на св. крещеню, що рвуть ся до всего, що добре и шляхотне и длятого радъ бы имъ все те забрати. — Вôнъ знає, що єсли вже завчасу буде ихъ мати въ своихъ кайданахъ, то не такъ легко будуть могли єму вырвати ся. — Въ тôй єго пекольнôй роботѣ помагають єму злѝ люде, котрѝ и примѣромъ и намовами старають ся дитину вôдорвати вôдъ Бога, якъ также и пристрасти та похоти, якѝ вже завчасу будять ся въ дитинѣ, а якѝ суть наслѣдкомъ грѣха, якій поповнили нашѝ першѝ родичѣ въ раю.

Такъ проте вже вôдъ найраншихъ лѣтъ житє душѣ дитины є поважно загрожене. Чого бы то добрѝ родичѣ не жертвували, щобы лишь удержати дитину при житю тѣлеснôмъ? Зъ певностію не жалувалибъ анѣ гроша, анѣ труду анѣ без'сонныхъ ночій, щобы лишь усунути небезпечну хоробу!

Але чимъ є смерть тѣлесна напротивъ смерти душѣ?

Смерть тѣлесна для дитины, що находить ся въ Божôй ласцѣ, є навѣтъ великимъ добродѣйствомъ, бо запевняє ѣй небо.

За те смерть душѣ є найбôльшимъ зломъ, яке въ загалѣ може чоловѣкови приключити ся. Що прійде вашôй дитинѣ зъ того, що буде жити хотяйбы и найдовше; що буде мати маєтки, достатки; що осягне достоинства, почести; що ужиє всѣхъ розкошей сего житя, єсли при тôмъ всѣмъ стратить свою душу?

Щожь робити, щобы нашу дитину заховати передъ смертію душѣ, щобы удержати єи въ невинности, яку отримала на св. крещеню?

Св. Письмо (Быт. 2, 9) оповѣдає, що посередъ раю, де жили нашѝ першѝ родичѣ передъ своимъ упадкомъ въ грѣхъ, стояло такъ зване »Дерево житя«.

Овочѣ зъ того дерева мали першихъ нашихъ родичѣвъ и ихъ наслѣдникôвъ на вѣки удержувати при житю. И єслибъ Адамъ и Ева не були согрѣшили и стратили раю, нѣхто нѣколи не бувъ бы умиравъ. Кождый чоловѣкъ по довгôмъ и щасливôмъ туземнôмъ житю бувъ бы зъ душею и тѣломъ просто ишовъ до неба. Дирево житя, яке стояло посередъ раю є лише слабымъ прообразомъ того дерева житя, якимъ єсть Іисусъ Христосъ въ Пресв. Тайнѣ Евхаристіи, такъ якъ Пресв. Евхаристія удержує при житю душу. Тожь якъ найскорше ведѣмъ нашѝ дѣти до Спасителя въ св. Причастію. Вôнъ такъ радо ихъ приймає до Себе.

Въ часѣ Своего туземного житя навѣть вечерами, коли вже бувъ дуже змученый цѣлоденною працею и потребувавъ вôдпочинку, бравъ ихъ на руки, благословивъ, учивъ; а коли Апостолы не хотѣли ихъ до Него допускати, то картавъ ихъ кажучи: „**Остáвите дѣтей приходити кô мнѣ и не браните ѝмъ, тáцѣхъ бо есть цáрствіе небéсное**“ (Марк. 10, 13 14).

Тѣшилися израильскѝ матери, коли могли бодай на кôлька хвиль зложити свои дѣти на рукахъ Спасителя. Знали они, що самъ Єго любезный поглядъ на скрôзъ проникає душу дитины, туюжь внутрѣшно перемѣняє и ушляхотнює.

Христіяньскі матери суть въ далеко щасливишôмъ положеню, коли ведуть дѣти до св. Причастія, якъ матери израильскі. Бо въ св. Причастію Спаситель не лише бере дитину на руки, на неи поглядає, єи пестить, єи благословить, але якъ найтѣснѣйше зъ нею лучить ся. Черезъ св. Причастіє дитина лишає ся въ Спасители, а Спаситель въ нѣй: „Ꙗдый мою плоть и піяй мою кровь, въ мнѣ пребываетъ и азъ въ немъ" (Іоа. 6, 56). Єго житє стає єи житємъ, Єго успособленє стає єи успособленємъ, Єго чесноти стають єи чеснотами. Однымъ словомъ: Дитина стає цѣлкомъ подобною до Спасителя.

Черезъ Своє перебуванє въ души дитини Спаситель просвѣчає єи розумъ, а волю накланяє до доброго. Дає ѣй силу до захованя чистоты, покоры, послуху, лагодности, саможертвы. Вливає ѣй любовъ до молитвы, до умертвленя и робить єи вôдпорною на всѣ напады злого духа.

Не менше дає ѣй силу и охоту переносити всѣ болѣ, такъ якъ и дитина не одно мусить перенести, може неразъ щось такого, що намъ и на гадку не прійде. Въ виду убогого, терплячого Іисуса легко ѣй приходить зносити убожество и инші крестики, бо знає, що, єсли зъ Нимъ буде терпѣти, що зъ Нимъ и прославить ся.

Вкôнци годить ся звернути увагу єще на одно дѣйство, яке выкликує Пресв. Евхаристія въ серцяхъ дѣтей, а именно: Пресв. Евхаристія затѣсняє взаимну любовъ межи дѣтьми. Лучачи ся разомъ въ однôмъ и тôмъ самôмъ Іисусѣ Христѣ почувають ся всѣ членами одной родины, якои головою є Іисусъ Христосъ и перенимають ся тыми самими гадками, такъ, що можна о нихъ сказати, такъ якъ о первшихъ христіянахъ, що въ нихъ є одно серце и одна душа. (Дѣян. Ап. 4, 32).

О єслибъ такъ родичѣ, священики и учителѣ всѣхъ старань доложили, щобы дѣти якъ найвчаснѣйше, якъ найчастѣйше, якъ найдостойнѣйше причащали ся, выховали бы поколѣнє, котре бы смѣло ставило чоло проти нынѣшного невѣрства и зôпсутя, проти нынѣшнои ворожнечѣ та ненависти клясовои и народнои. Добре памятаймо о тôмъ, що доки Христосъ не буде осередкомъ всѣхъ нашихъ стремлѣнь, бажань, слôвъ и дѣлъ, и то вôдъ наймолодшихъ лѣтъ, доки люде вже вôдъ розбудженя розуму не будуть зъ Нимъ лучити ся, доти добра не буде.

Тожь зъ Богомъ до дѣла! Нехай не буде въ насъ такои христіяньскои родины, де бы дѣти вчасно и часто не приступали до св. Причастія. Годить ся прецѣнь щобы наша дитина и свôй розумъ и свою волю вже вôдъ першои хвилѣ ихъ дѣланя посвятила въ св. Причастію Тому, що єи сотворивъ, що за неи пролявъ послѣдну каплю Своєи Пресв. Крови, що безнастанно єи удержує, о нѣй промышляє и хоче колись дати ѣй небесне царство.

Не чекаймо, ажь пристрасти и злый духъ опанують єи душу, коли вже злі налоги придусять чесноты, які Спаситель засадивъ на св. крещеню.

Особливо дбаймо о те, щобы дѣти, коли прійдуть до уживаня розуму не вмирали безъ принятя св. передсмертныхъ Тайнъ.

Родичѣ чи ихъ заступники суть **строго зобовязанй** до дѣтей, котрй можуть розрôжнити добре вôдъ злого, а тымъ самымъ и грѣшити, въ случаю небезпечнои слабости **вчасно** покликати священика, щобы дитину высповѣдавъ, запричащавъ и удѣливъ ѣй св. Єлеопомазанє.

„**Сѐ стою̀ при двѐрехъ и толкꙋ̀: а҆́ще кто̀ ꙋслы́шитъ гла́съ мой и отве́рзетъ две́ри, вни́дꙋ къ не́мꙋ, и вечѐрѧю съ ни́мъ, и то́й со мно́ю**“ (Апок. 3, 20). Отсе стою при дверяхъ и пукаю; єсли хто почує мôй голосъ и вôдчинить дверѣ, ввôйду до него и засяду зъ нимъ до вечерѣ, а вôнъ зô мною.

Запрошує ся Спаситель устами св. Отця до сердець нашихъ и нашихъ дѣтей, хоче ввôйти до нихъ, хоче прикрасити ихъ своими ласками, хоче заховати ихъ въ чистотѣ и святости, хоче бути нашимъ безнастаннымъ гостемъ.

Зъ радостію проте выбѣгнѣмъ Єму на стрѣчу, широ отворѣмъ Єму серця нашй и нашихъ дѣтей, часто принимаймо Єго самй, вчасно и часто ведѣмъ до Него нашй дѣти, а въ той способъ знайдемо щастє и ту и тамъ.

Тутъ на земли наповнить Спаситель нашу душу невысказанымъ спокоємъ, тамъ знову въ небѣ дасть намъ засѣсти зъ Собою на Своимъ престолѣ „**Побѣжда́ющемꙋ да́мъ сѣ́сти со мно́ю на престо́лѣ мое́мъ**“ (Апок. 3, 21), де въ безмѣрнôй радости и хвалѣ будемо Богу въ Тройцѣ єдиному честь и славу вôддавати Отцу и Сыну и святому Духу. Аминь.

Дано въ Перемышли въ недѣлю о Закхеѣ дня 19, Сѣчня (1. лютого) р. Б. 1914.

† КОНСТАНТИНЪ
Епископъ.

Всч. Духовеньству поручаємъ повысшій листъ прочитати мѣсто проповѣди выразно, голосно, зъ вôдповѣдными интонаціями въ церквѣ матернôй въ недѣлю мясопустну, а въ слѣдуючй недѣлѣ и въ прочихъ церквахъ, єсли ихъ бôлше до пархіи належить.

ОО. Катехиты школъ середныхъ и выдѣловыхъ могуть пôсля обставинъ листъ той перечитати въ недѣлю сыропустну або вôдповѣдну ексорту выголосити.

ОО. Настоятелѣ деканатôвъ обôвязанй пересвѣдчитися, чи той листъ бувъ вôдповѣдно прочитаный въ кождôй церквѣ деканата и о тôмъ донесуть.

Що до захованя посту поручаємъ благорозумно поучати вѣрныхъ о приписахъ въ тôмъ взглядѣ оголошеныхъ на Синодѣ діецезальнôмъ въ Перемышли въ роцѣ 1898, то єсть о ухвалахъ Синоду провинціонального Львôзского зъ р. 1891. Дебы однакожъ заходила дуже важна потреба дальше идучого розрѣшеня вôдъ посту, то удѣляємъ тои власти Всеч. Духовеньству, на що особенно звер-

таємъ увагу Всч. ОО. катехитôвъ, щобы вôдповѣдно зарядили въ бурсахъ для хлопцѣвъ и институтахъ для дѣвчатъ. Въ случаяхъ розрѣшеня вôдъ посту що до молитовъ належить заховати правило Синоду пров. Львôвского.

Рôвночасно позваляємъ Всч. ОО. Сповѣдникамъ въ парохіяхъ высше 2.000 душь розпочинати св. сповѣдь пасхальну вôдъ 1. понедѣлка а въ парохіяхъ низше 2.000 душь вôдъ 3. понедѣлка св. великого посту. Сповѣдь пасхальна кôнчить ся зъ днемъ празника Вознесеня Господня.

Заразомъ удѣляємъ власть на часъ пасхальнои сповѣди розрѣшати вôдъ грѣхôвъ власти Нашôй задержаныхъ — кромѣ: 1) умысне человѣкоубійство и 2) согнанє человѣческого плода (secuto effectu) всѣмъ сповѣдникамъ.

Кромѣ того силою вôдъ св. Апостольского Престола на пятилѣтє Намъ удѣленою, удѣляємъ власть всѣмъ Всч. ОО. Сповѣдникамъ на цѣлый часъ треваня сповѣди пасхальнои, привертати каючимъ ся утрачене право, petendi debitum conjugale, cujus jus amisit per supervenientem affinitatem e copula carnali, habita cum consanguinea vel consanguineo sive primo, sive in secundo gradu suae uxoris respective sui mariti, що дѣлати ся має въ слѣдуючій спосôбъ: По выголошеню формы розрѣшеня св. Тайны Покаянія, (а звертаємъ увагу Всч. ОО. Сповѣдникôвъ, що форма розрѣшеня має докладно высказати ся при кождôмъ сповѣдаючôмъ ся, инакше каючійся не одержавъ розрѣшеня) має ся сказати: »Кромѣ того властію Преосвященому Епискому . . . удѣленою, а менѣ вôдпорученою, привертаю тобѣ право, довгъ супружескій вôдъ свого мужа (жены) жадати, котре черезъ грѣхъ плотскій зъ сродною (зъ сроднымъ) жены твоєи (мужа твоєго), поповненый утративъ єси. Въ имя Отця † и Сына † и святого Духа † Аминь«.

Također удѣляємъ до кôнця бѣжучого року 1914 власть всѣмъ Сповѣдникамъ розрѣшати вôдъ грѣхôвъ задержаныхъ, вынявши два высше сказанй, на часъ посту передъ Рождествомъ Христовымъ, а безъ ограниченя въ слѣдуючихъ случаяхъ:

1) при сповѣди женщины передъ пологомъ;

2) при сповѣди загальнôй, єсли тая сповѣдь загальна єсть конечна;

3) при сповѣди женихôвъ передъ вѣнчанємъ, єсли вже нема часу до Насъ вôднести ся.

Вôдъ гр. кат. Еп. Ординаріята.

Перемышль, дня 1. лютого 1914.

† КОНСТАНТИНЪ

Епископъ.

Ч. 11.

Ч. 960. Речинець до св. Рукополаганя въ Іереи.

Кандидатôвъ духовного стану покôнчившихъ науки богословскй и желаючихъ приняти св. Рукоположенє, взыває ся щобы внесли до дня 3. Марта 1914. свои поданя, самйже явилися въ канцеляріи Еп. Консисторіи дня 9. Марта 1914. о год. 9. передъ полуднемъ по выслуханю св. Літургіи, котра о год. 8. зачинає ся.

Поданя мають бути заосмотренй: 1) свѣдоцтвами всѣхъ наукъ школьныхъ 2) моральности 3) здоровля 4) убожества потвердженого ц. к. Старостовомъ 5) вѣнчаня, єсли суть женатй 6) удоволеня повинности вôйсковои.

Вôдъ гр. кат. Еп. Ординаріята

Перемышль, дня 7. лютого 1914.

Ч. 12.

Ч. 292. Жертвы на будову гр. кат. Церкви въ Тарнôвцяхъ ad Сливниця.

Зъ покликомъ на тутешне рѣшенє зъ 20. серпня 1913. Ч. 6338. (Ч. VIII. Епарх. Вѣстника зъ р. 1913. стор. 89.) на прошенє комітету будовы новои церкви въ Тарнôвцяхъ подає ся до вѣдомости вплынувшй на згадану цѣль жертвы въ Коронахъ: Преосв. Еп. Чеховичь Конст. 40; о. Ґинилевичь Волод., Тисова 20; о. Гумецкій Юліянъ, Гôйско 4; о. Добряньскій Альбинъ, Волосянка в. 2; о. Твердохлѣбъ, Сокаль 1; о. Онишкевичь Ст., Купновичи 1; гр. к. Урядъ парохіяльный, Тѣсна 2; Яремкевичь Василь, Волче 1; Церковъ въ Тегловѣ 3; о. Дуркотъ Вол., Мысцова 10; о. Кончило Викторъ, Днѣстрикъ 5; Скарбона церковна, Хащôвъ 2; Присташь Василь, Перемышль 1; о. Каламунецкій, Радоцина 3; о. Бѣрецкій Іванъ, Лѣско 2; о. Ільницкій Волод., Гороховцѣ 5; Церковъ въ Мшанци 2; о. Заяць Іванъ, Смôльникъ 2; Церковъ въ Порохнику 2; о. Титаръ Іванъ, Ганчова 10; о. Демянчикъ Іванъ, Скопôвъ 2; о. Бордунъ Димитр., Выкоты 1; Брацтво церков., въ Сянôчку 2; о. Жарскій Михаилъ, Цикôвъ 3; о. Тимчишинъ Григор., Кропильники 25; гр. к. Уряцъ пар., Ольхôвцѣ 2; Грицевичь Василь, Мацьковичи 1; разомъ 157 Коронъ.

Епископскій Ординаріятъ выражаючи жертводавцямъ подяку за зложенй жертвы, тувôдносячеся прошенє высше реченого комитету будовы церкви поручає Всеч. Духовеньству, всѣмъ вѣрнымъ, управамъ скарбонъ церковныхъ и брацтвамъ церковнымъ до можливого попертя.

Вôдъ гр. кат. Еп. Ординаріята.

Перемышль дня 31. сѣчня 1914.

Ал. Зубрицкій
Канцлеръ.

† КОНСТАНТИНЪ
Епископъ.

Накладомъ Еп. гр. кат. Консисторіи въ Перемышли. Зъ печатнѣ гр. кат. Капітулы въ Перемышли